

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice a fost elaborat de către Ministerul Mediului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Schimbările climatice reprezintă o problemă transfrontalieră care nu poate fi rezolvată doar prin luarea de măsuri la nivel național sau local. Se impune coordonarea acțiunilor privind clima la nivel regional și mondial.</p> <p>Problema principală abordată prin prezentul proiect constă în insuficiența datelor veridice privind tendințele din trecut și tendințele viitoare ale emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) și efectele politicilor și măsurilor care vizează atingerea obiectivelor de atenuare a schimbărilor climatice.</p> <p>Proiectul este elaborat în scopul îmbunătățirii mecanismului de raportare cu privire la acțiunile naționale de adaptare, sprijinul financiar și tehnologic acordat țărilor în curs de dezvoltare, inventarele preliminare ale gazelor cu efect de seră, inventarele gazelor cu efect de seră, emisiile și absorbțiile de gaze cu efect de seră contabilizate, normele privind sistemele naționale de inventariere, evaluarea tehnică cuprinzătoare și raportarea cu privire la politici, măsuri și prognoze.</p> <p>Aprobarea proiectului va asigura transparența în realizarea angajamentelor de reducere a emisiilor de GES stabilite în Contribuția Națională Determinată Actualizată (CNDA) prezentată către Secretariatul Convenției-cadru a ONU cu privire la schimbarea climei (CONUSC) în 2020. Pentru îmbunătățirea continuă a calității datelor și facilitarea procesului de revizuire a acestora de către experții tehnici, rapoartele naționale necesită un nivel ridicat de detalii și de informații tehnice.</p> <p>O raportare transparentă, periodică a obligațiilor Republicii Moldova, asociată cu verificări robuste ale conformității, reprezintă elemente imperative pentru obținerea de progrese în îndeplinirea angajamentelor de reducere pe termen lung a emisiilor de GES prevăzute în Acordul de la Paris, ratificat de Republica Moldova prin Legea nr. 78/2017, care sunt fundamentale pentru realizarea ODD 13 din Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova Europeană 2030", aprobată prin Legea nr.315/2022.</p> <p>Experiența acumulată în aplicarea Hotărârii de Guvern nr. 1277/2018 a demonstrat importanța transparenței, preciziei, consecvenței, integralității și comparabilității informațiilor, însă nu în măsură suficientă pentru asigurarea criteriilor de transparență specificate în noul Acord Climatic de la Paris (2015).</p> <p>Acordul Climatic de la Paris înlocuiește Protocolul de la Kyoto (1997) și stabilește obiective mai ambițioase la nivel mondial în ceea ce privește combaterea schimbărilor climatice: menținerea creșterii temperaturii medii globale sub 2°C peste nivelul preindustrial și asigurarea efortului privind limitarea creșterii temperaturii până la 1.5°C peste nivelul preindustrial. În același timp, Acordul este primul instrument multilateral obligatoriu din punct de vedere juridic și cu participare universală în domeniul schimbărilor climatice.</p> <p>În temeiul art. 4, alin. (9) al Acordului, în luna martie 2020, Republica Moldova a prezentat către Secretariatul CONUSC Contribuția Națională Determinată actualizată la Acordul Climatic de la Paris. Prin CNDA actualizată, RM și-a sporit ambiția de reducere necondiționată a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) până la 70% comparativ cu anul de referință 1990, către</p>

anul 2030, în comparație cu 64-67%, cum era prevăzut în prima versiune a CND (2015). În cazul în care țara va avea acces la tehnologii și resurse financiare la costuri reduse, diminuarea emisiilor ar putea crește către anul 2030 până la 88%, față de anul de referință 1990.

În calitate de membru al Comunității Energetice, conform angajamentelor asumate în rezultatul aderării la Tratatul Comunității Energetice (Legea nr.117/2009) Republica Moldova trebuie să promoveze energia durabilă, competitivă și sigură în vederea realizării principalelor obiective strategice a dezvoltării durabile pe termen lung și monitorizării progreselor consumului de energie asupra mediului, precum și reducerii schimbărilor climatice.

În acest context, impactul politicilor de punere în aplicare a obiectivului susmenționat urmează a fi evaluat în conformitate cu obligațiile de monitorizare și raportare stabilite prin *Hotărârea de Guvern nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice.*

Scopul elaborării proiectului prenotat constă în elucidarea atribuțiilor Agenției de Mediu în ceea ce privește completarea Inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea mecanismului de raportare în conformitate cu deciziile adoptate în temeiul Acordului Climatic de la Paris și Tratatului Comunității Energetice.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Actuala *Hotărâre a Guvernului nr.1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice* a fost armonizată parțial cu Regulamentul (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind un mecanism de monitorizare și de raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și de raportare, la nivel național și al Uniunii, a altor informații relevante pentru schimbările climatice. Transpunerea parțială a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 se explică prin faptul, că la moment RM nu a transpus prevederile privind sistemul de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră.

În scopul ajustării cadrului normativ UE cu prevederile Acordului Climatic de la Paris din 2015, Regulamentul (UE) nr. 525/2013 a fost modificat de trei ori prin: (1) Regulamentul (UE) nr. 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018; (2) Regulamentul (UE) nr. 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018; (3) Regulamentul (UE) nr. 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018.

Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (în continuare - Regulamentul (UE) 2018/1999) este transpus de către Ministerul Energiei.

Proiectul propus spre aprobare transpune prevederile art. 26 și art. 37 – 40 din **Regulamentul (UE) 2018/1999** în scopul corelării prevederilor privind raportarea datelor în temeiul CONUSC și Tratatului Comunității Energetice pentru realizarea în termen a angajamentelor asumate. Aceste informații vor fi utilizate pentru a monitoriza progresele și acțiunile întreprinse în vederea adaptării la schimbările climatice, pentru a facilita evaluarea progreselor înregistrate în realizarea obiectivului de adaptare prevăzut în Acordul de la Paris, precum și pentru a facilita schimbul de bune practici între state în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice.

Pentru a se asigura consecvența cu prevederile dispozițiilor relevante din Regulamentul (UE) 2018/1999 au fost transpuse **Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1208** al Comisiei din 7 august 2020 privind structura, formatul, procedurile de transmitere și revizuirea

informațiilor raportate de statele membre în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 749/2014 al Comisiei și **Regulamentul delegat (UE) 2020/1044** al Comisiei din 8 mai 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește valorile potențialului de încălzire globală și orientările privind inventarierea, precum și sistemul de inventariere al Uniunii și de abrogare a Regulamentului delegat (UE) nr. 666/2014 al Comisiei, precum și art.2, Tabelul 1 din Anexa I din **Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2299** al Comisiei din 15 noiembrie 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește structura, formatul, detaliile tehnice și procedurile pentru rapoartele naționale intermediare integrate privind energia și clima.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Experiența acumulată în ceea ce privește punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr.525/2013 a demonstrat importanța transparenței, preciziei, consecvenței, integralității și comparabilității informațiilor, însă nu în măsură suficientă pentru asigurarea criteriilor de transparență specificate în Acordul Climatic de la Paris și Tratatului Comunității Energetice. Astfel, prezentul proiect va asigura actualizarea cerințelor de raportare a politicilor și măsurilor de atenuare, precum și prognozelor emisiilor de gaze cu efect de seră, ca componentă-cheie a rapoartelor naționale ale Republicii Moldova către CONUSC și către Secretariatul Comunității Energetice, punerea în aplicare a angajamentelor asumate, îmbunătățirea continuă a Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră. Proiectul de hotărâre va contribui în mod semnificativ la consolidarea constantă a informațiilor necesare pentru a urmări progresele pe dimensiunea „decarbonizarea”.

Modificările propuse în proiectul Hotărârii de Guvern prevăd:

a) completarea textului hotărârii cu sintagma “în scopul executării prevederilor Tratatului de constituire a Comunității Energetice”, reieșind din necesitatea realizării angajamentelor asumate în cadrul acestui tratat;

b) concretizarea atribuțiilor autorităților administrației publice în conformitate cu deciziile adoptate în temeiul Tratatului Comunității Energetice;

c) ajustarea noțiunilor utilizate la termenii prevăzuți în Regulamentul (UE) 2018/1999 și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1208;

d) excluderea prevederilor privind elaborarea Raportului biennial actualizat;

e) completarea Sistemului național de raportare privind politicile și măsurile de atenuare, cu prevederi privind cerințele de raportare privind formatul, procedurile de transmitere și revizuirea informațiilor raportate de statele membre în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999;

f) completarea Sistemului național de raportare cu procedura privind corecțiile tehnice ale datelor care se efectuează în procesul revizuirii, atunci când datele de inventar transmise către Secretariatul CONUSC sunt incomplete sau sunt elaborate într-un mod neconform cu normele sau cu cerințele internaționale, inclusiv cu cerințele Comunității Energetice;

g) includerea măsurilor pentru îmbunătățirea estimărilor referitoare la inventare, în special în domeniul de inventar care au făcut obiectul unor modificări sau recomandări în urma evaluărilor tehnice externe;

h) completarea cu prevederile de raportare a datelor privind realizarea obiectivelor referitoare la reducerea emisiilor GES, inclusiv progresele înregistrate privind realizarea obiectivele prevăzute în CND (2020);

i) substituirea unor sintagme care nu corespund terminologiei din deciziile adoptate în temeiul Acordului de la Paris și Tratatului Comunității Energetice;

j) modificarea indicilor potențialului de încălzire globală pentru orizontul de timp de 100 de ani a gazelor cu efect de seră, prevăzute în Anexa nr.3 la Hotărârea Guvernului nr.1277/2018.

Prin intermediul instrumentelor de raportare către CONUSC, prevăzute prin Hotărârea de Guvern nr.1277/2018 (*Inventarul național al emisiilor de gaze cu efect de seră, Raportul*

<p><i>național de inventariere, Raportul bienal de transparență și Comunicarea națională</i>), se vor prezenta informații despre modul în care implementarea politicilor și măsurilor de atenuare, prognoza emisiilor de GES și progresul în implementarea CND contribuie la adaptarea economiei Republicii Moldova la schimbările climatice.</p>
<p>5. Fundamentarea economico-financiară</p> <p>Realizarea prevederilor proiectului de modificare a Hotărârii Guvernului nr.1277/2018, asociate cu colectarea informațiilor relevante pentru schimbările climatice, nu va implica cheltuieli financiare suplimentare din Bugetul de Stat. Atribuțiile de bază ale autorităților administrației publice vor fi executate în limitele efectivului angajaților acestor instituții, în limitele alocațiilor bugetare.</p> <p>Pentru pregătirea <i>Comunicărilor Naționale</i> ale Părților semnatare către CONUSC, Fondul fiduciar GEF și Comunitatea Energetică oferă țărilor în curs de dezvoltare suport financiar pentru pregătirea <i>Rapoartelor Bienale de Transparență și Rapoartelor Naționale de Inventariere</i>.</p> <p>Prezentul proiect de HG, fiind un document axat în primul rând pe instituționalizarea funcțiilor de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice în cadrul sistemului de protecție a mediului nu are impact asupra activității de întreprinzător.</p>
<p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p> <p>Aprobarea proiectului Hotărârii Guvernului nu implică modificarea, abrogarea sau elaborarea unor acte normative noi.</p>
<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p> <p>La elaborarea proiectului HG au fost respectate prevederile art. 9 al Legii nr. 238/2008 privind transparența în procesul decizional. Proiectul hotărârii este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului, la rubrica Transparența decizională / și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md.</p> <p>Proiectul HG a fost consultat în prealabil cu Agenția de Mediu (aviz nr. 08/264/2023 din 21.08.2023, fără obiecții).</p>
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p> <p>Proiectul de act normativ urmează a fi supus expertizei anticorupție de către CNA.</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p> <p>Proiectul actului normativ urmează a fi supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației.</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p> <p>Proiectul de act normativ urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției</p>

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV